

**SPOLEČNOST OCHRÁNCŮ
PAMÁTEK
VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH**

Zpravodaj

2.

2011

ROČNÍK XXI.

NĚKOLIK SLOV NA ÚVOD

Vážení přátelé,

dovolte mi, abych se na tomto místě svěřil s několika věcmi, které mi leží na srdci. Po 21 letech jsem ve funkci předsedy Společnosti ochránců památek vystřídal dosavadního předsedu a zakladatele sdružení doktora Jiřího Němečka. Ujímám se vedení spolku, který do této doby odvedl obrovský kus práce. Jeho členové si získali uznání a respekt za svou snahu při záchraně a obnově památek a také za osvětovou činnost a propagaci památkové péče. Tento úkol pro mne není vůbec jednoduchý, ale budu snažit pokračovat v obětavé práci odstoupujícího předsedy.

Dovolte mi malou odbočku do obecné roviny o našem kulturním dědictví. Jsem názoru, vycházejícího z mých dosavadních zkušeností, že k záchraně památek ve většině případů stačí opravdu málo. Je to ochota, zájem a spolupráce na straně kompetentních orgánů státní správy a samosprávy a větší angažovanost na straně občanů. Kladu si otázku co má v této složité a hektické době smysl? Domnívám se, že jednou z věcí je právě záchrana nemovitých památek pro budoucí generace a také obrana proti jejich demolicím nebo nevhodným zásahům. Nesouhlasím s tvrzením, že na opravy památek není dostatek finančních prostředků. Tyto prostředky samozřejmě jsou. Ale jak se bohužel každou chvíli dozvídáme, v mnoha případech se zbytečně ztrácí v neprůhledných a pochybných kontraktech, jsou utráceny za nesmyslné nákupy nebo mizí v korupčních aférách. Pokud by se podařilo takovým věcem zabránit, pak by byl dostatek finančních prostředků ve všech důležitých oblastech, tedy i v památkové péči.

Nesmírně si vážím všech, kteří jsou ochotní věnovat se ve svém volném čase dobrovolné práci v kterémkoliv občanském sdružení, které má ve své náplni smysluplné cíle. Chtěl bych tímto poděkovat doktoru Jiřímu Němečkovi za jeho tvrdou a obětavou práci, a to nejen v našem sdružení. Rád bych na jeho práci navázal a snažil se dál plnit cíle, které si Společnost vytyčila. Také bych chtěl poděkovat všem, kteří se jakýmkoliv způsobem aktivně zapojují do činnosti našeho sdružení. Mám radost z toho, že se podařilo zvolit výbor Společnosti, který je ochoten pracovat na řešení úkolů, které jsme si stanovili. Také mě velice těší skutečnost, že se nám postupně daří vylepšovat webové stránky Společnosti. Tuto věc pokládám v oblasti propagace za nejdůležitější. Osobně kladu největší důraz na

praktickou činnost při záchraně památek a na získávání nových členů, kteří budou ochotní se aktivně zapojit do konkrétní práce.

Za poslední čtyři roky do našich řad vstoupilo 35 nových členů, webové stránky Společnosti fungují a lidé je navštěvují. Na profilu Společnosti na Facebooku naše sdružení nějakým způsobem registruje okolo 75 lidí, kteří sledují naše aktivity. Toto všechno mě naplňuje optimismem.

Vážení přátelé, čeká nás mnoho tvrdé práce při realizování našich projektů. Obnáší to nejen stovky hodiny práce, vyjednávání a vyřizování dokumentace, ale často i velkou míru trpělivosti. Jsem pevně přesvědčen o tom, že se nám tyto projekty postupně podaří uskutečnit, jinak bych dnes na tomto místě nestál.

Rudolf Khol,
předseda Společnosti

INFORMACE Z VÝBORU SPOLEČNOSTI:

Dne 7. června od 17:00 hodin se uskuteční v obci Světí veřejná schůze výboru, členů a přátel naší společnosti. Z tradičního místa opékání buřtů – zahrady Biskupského gymnázia si Vás dovoluujeme pozvat do atraktivního prostředí v malé, leč historicky velmi zajímavé obce. Setkání se uskuteční u fotbalového hřiště – k dispozici bude i domeček s grilem, pozvání platí za každého počasí. Občerstvení bude zajištěno, společná doprava auty. Bližší informace telefonicky nebo mailem, akci zajišťuje R. Müller.

- Členové Společnosti přítomní na letošním sněmu schválili jednohlasně zvýšení minimálních ročních členských příspěvků z částky 100 na 200 korun, pro studenty a osoby pobírající důchod z částky 50 na 100 korun.

- **Dne 10. března se uskutečnila návštěva členů Společnosti na Střední uměleckoprůmyslové škole kamenické v Hořicích. Ředitel školy provedl přítomné areálem zařízení a představil jim modely soch sv. Anežky české, které vznikají jako studentské práce u příležitosti 800 let od narození svěťce.**

- Pokračuje práce na projektu Putování po hradeckých středověkých kostelech. Během měsíce dubna byla podána žádost o grant - II. etapa: obsahující přípravu dokumentace k informačním stojanům, jež budou realizovány investicí města. Součástí je i rozšíření interaktivní mapy, překlad brožury do dalších jazyků (německý jazyk, ruský jazyk, polský jazyk – náklady). Náklady naší Společnosti na překlady činí 4-5 tisíc, další náklady nese o. s. Katedrála 2008 a město Hradec Králové. Překlady do těchto jazyků budou v elektronické podobě na webových stránkách, ne ve formě tištěné brožury.

- **Vydali jsme výroční turistickou známku Sto let odboru Klubu českých turistů Hradec Králové. Znáмка bude k dispozici během první poloviny měsíce dubna. Výbor žádá členy o pomoc při distribuci turistické známky.**

V případě přímého prodeje na akcích činí zisk pro sdružení 9 Kč/kus.

- Místopředseda sdružení Robert Müller informoval členy výboru o návštěvnosti stránek www.sopvc.cz. Z 18 návštěvníků se zájem o stránky zvýšil na 30-40 osob denně. Je-li Společnost prezentována v tisku, stoupne počet návštěvníků na 200.

Uskutečnil se XXII. sněm Společnosti ochránců památek ve východních Čechách sobota 5. března 2011

V tradičním jarním termínu se v sobotu 5. března uskutečnil výroční sněm Společnosti ochránců památek ve východních Čechách. V Malém sále královéhradeckého Adalbertina se sešlo 42 členů sdružení. Přivítali jsme rovněž osm hostů. V úvodu moderátor RNDr. Václav Hovorka vyzval přítomné uctít krátkou tichou vzpomínkou památku nedávno zesnulého historika a našeho člena PhDr. Ladislava Hladkého.

V první části programu přednesl již tradičně předseda PhDr. Jiří Němeček proslov, v němž zhodnotil činnost občanského sdružení v průběhu minulého roku, tj. od 17. dubna 2010 do 5. března 2011. Poté následovalo seznámení s pokladní a revizní zprávou. V průběhu sněmu byly rovněž zvýšeny členské příspěvky, zvolen nový výbor Společnosti, včetně volby nového předsedy, hlasovalo se i o nových stanovách. Jejich aktualizované znění bude nyní zasláno ke schválení na ministerstvo vnitra.

Rudolf Khol informoval přítomné o akcích, jež se uskutečnily v průběhu roku 2010 na hradě Frymburku. Hovořil rovněž o změně majitele areálu této památky a o jednání s novým vlastníkem. V diskusi Ing. Robert Müller seznámil s novou strukturou webových stránek společnosti na www.sopvc.cz; novinkou je zejména vyvěšení elektronické podoby Zpravodaje (záložka PUBLIKACE) a interaktivní mapa části města Hradce Králové (plně zprovozněna od 1. 4. 2011). Ing. Vondráček informoval o novinkách z trutnovského okresu, zejména s ohledem na technické památky regionu, a dr. Ptáček pozval zájemce na exkurzi na střední průmyslovou školu kamenickou v Hořicích. Poté následovala zpráva o aktuálním dění při záchraně historické budovy Fajfrový hospody v Záměli a pozvánka na den otevřených dveří na některých památkách ve správě Povodí Labe.

Součástí programu letošního Sněmu bylo vystoupení dvou hostů. Redaktor Mladé fronty Dnes Petr Broulík zde prezentoval nově vydaný druhý díl knihy Stoleté hospody Královéhradeckého kraje. A archeolog Bohumír Dragoun s kolegou z Villa Nova Uhřínov v Orlických horách přijeli s prezentací činnosti tohoto občanského sdružení, které mimo jiné provozuje archeoskanzen v Uhřínově nebo místní muzeum v Deštném v Orlických horách.

(lž)

Výroční zpráva o činnosti Společnosti ochránců památek ve východních Čechách

za období od 17. dubna 2010 do 5. března 2011

Vážení členové Společnosti, vážení hosté, dámy a pánové,

je mou povinností přednést vám zprávu o činnosti našeho občanského sdružení za období od loňského výročního sněmu, na kterém jsme zhodnotili dvacetiletou činnost. Ke kulatému výročí jsme vydali pamětní list, výroční turistickou známku v počtu tisíc kusů a především Sborník, ve kterém je chronologicky zachycena dvacetiletá práce, kterou jsme vykonali ve prospěch našich památek.

Je potěšitelné, že s příchodem nových členů ze střední generace se zvýšila naše aktivita ve všech oblastech činnosti. Na prvním místě chci jmenovat akce, které byly náročné na organizaci a finanční prostředky. V květnu jsme v rámci *Hrádouské vařečky* (28. ročník tradičního pochodu v Novém Hrádku) umožnili zájemcům návštěvu hradu Frymburk. Zde jsme také 18. září 2010 uspořádali *Slavnosti Matouše z Frymburka* s kulturním programem v rámci Dnů evropského dědictví. Na hradě proběhly komentované prohlídky, vystoupily dvě skupiny historického šermu (jednou z nich byl i dětský kroužek historického šermu Tesák Všestary) a svoji prezentaci měl na Slavnostech Klub vojenské historie Brendy. Na státní svátek svatého Václava 28. září 2010 jsme uspořádali oslavy 900 let od první zmínky o kostele sv. Václava na Chloumku – obec Habřina. Součástí těchto oslav bylo mimo jiné odhalení informační tabule o historii kostela, slavnostní mše, přednáška o historii a stavebním vývoji kostela, varhanní koncert, výstava medailí s církevní tematikou. Dále výstava dokumentů a fotografií z oprav kostela a také barokního mostku, vystoupení komorního pěveckého sboru Cantus z Jaroměře, loutkového souboru Bodři a další doprovodné akce, o kterých jste se mohli dočíst v loňském čtvrtém čísle našeho informačního bulletinu Zpravodaj. K výročí první zmínky o kostelu sv. Václava jsme vydali druhou výroční turistickou známku. V říjnu pak proběhla již čtvrtá celostátní konference *Kulturní dědictví v současnosti* v Muzeu východních Čech. Byla zaměřena na prezentaci občanských sdružení, která se zabývají ochranou našich památek. Garanty výše jmenovaných akcí byli naši členové Ing. Josef Havrda, Pavel Bareš a Rudolf Khol, ale poděkování patří také dr. Lídě Žlábkové, dr. Danielu Jezberovi, Ing. Petru Nožičkovi, Monice Fickové, Editě Šebestové. Jistě jsem na někoho zapomněl, za což se omlouvám. Závěrečnou akcí byla předvánoční výstava betlémů na Šrámkově statku v Pileticích. Letos jsme byli nuceni výstavu instalovat ve stodole, kde jsme s Editou Šebestovou tu sobotu patřičně prochladli.

Z iniciativy našich členů PaedDr. Josefa Ptáčka a Ing. Roberta Müllera jsme zahájili první etapu projektu Zaniklé kostely a kláštery v Hradci Králové. V těchto

dnech vychází publikace, kde autorem textu je hradecký archeolog Mgr. Radek Bláha. Publikace vychází také v anglické verzi a do budoucna počítáme i s německou a polskou verzí. V další etapě by mělo dojít k označení míst, kde původně stály zaniklé sakrální objekty.

Pokračovali jsme ve spolupráci s o. s. Má vlast - můj domov při rekonstrukci bývalé Fajfrový hospody čp. 27 v Záměli nejen odbornou radou, ale i manuální prací. Pokračovala také spolupráce se skanzenem Kapounka a s majitelem hradu Frymburk při jeho záchraně (v loňském roce jsme zorganizovali celkem tři brigádnické akce). Spolupracovali jsme s regionálním pracovištěm NPÚ v Josefově a také se zástupci samosprávy. Pochopení jsme našli i u představitelů Královéhradeckého kraje, kde jsme získali na grantech 40 tis. Kč. Jinak v loňském roce jsme byli v získávání grantů velmi úspěšní. Ale je třeba připomenout, že 200 tis. Kč, získaných z různých grantových programů sebou přineslo velké množství práce jak při vypracování žádostí, tak při vyúčtování.

V propagaci našeho o. s. považuji za významné, že naše webové stránky konečně informují veřejnost o naší činnosti. Poděkování patří především Ing. Müllerovi, ale také dr. Žlábkové a Rudolfu Kholovi. Editě Šebestové patří poděkování za založení profilu našeho sdružení na Facebooku. Pokračovalo vydávání našeho informačního bulletinu Zpravodaj, o jehož vydávání má vedle již jmenované dr. Žlábkové velkou zásluhu dr. Hovorka. Pestřejší obsah bulletinu je pak zásluhou přispěvatelů, bez nichž by Zpravodaj nemohl vyjít. Na tomto místě opět apeluji na naše členy, aby posílali své příspěvky o dění v jejich regionu.

Ve své zprávě bych chtěl především poděkovat řediteli Biskupského gymnázia B. Balbína Jiřímu Vojáčkovi za poskytování prostoru (kancelář, sklad knih) v budově školy. Chci však upozornit, že bychom měli hledat prostory, kam bychom se mohli přestěhovat natrvalo. Nebytových prostor v Hradci Králové je v majetku města dostatek a já věřím, že nové zastupitelstvo bude k hradeckým spolkům a občanským sdružením vstřícnější především ve výši pronájmu.

Na závěr mi dovoluji něco osobního. Za 21 let, kdy jsem byl předsedou našeho o. s., jsem měl možnost poznat velké množství lidí, kterým osud památek nebyl lhostejný. Mnozí již nejsou mezi námi, a tak jim patří alespoň vděčná vzpomínka za jejich obětavost, s jakou nezištně pracovali bez nároku na nějakou odměnu. Můj osobní dík patří všem členům, kteří jsou ochotni převzít vedení sdružení a nést odpovědnost s tím spojenou. V posledních letech jsem chtěl na funkci několikrát rezignovat, ale uznával jsem, že je to nezodpovědné. Dnes se vzdávám funkce bez obav v budoucnost Společnosti.

PhDr. Jiří Němeček – předseda SOPVC

Pokladní zpráva o hospodaření organizace za rok 2010

Příjmy

Příjmy z prodeje publikací	76 716,- Kč
Příjmy z členských příspěvků	7 150,- Kč
Dary a granty	251 000,- Kč.
Příjmy celkem	334 866,- Kč

Výdaje

Za grafické a tiskárenské práce	185 375,- Kč
Poštovné	2 097,- Kč
Občerstvení	2 250,- Kč
Ostatní náklady	
Chloumek	30 574,- Kč
Frymburk	6 127,- Kč
Konference	6 456,- Kč
	80 001,- Kč.
Výdaje celkem	270 723,- Kč.

Výsledek hospodaření za rok 2010	64 143,- Kč
Hotovost v pokladně k 31. 12. 2010	4 486,- Kč
Na běžném účtu k 31. 12. 2010	59 657, 75 Kč

V Hradci Králové 15. ledna 2011

Mgr. Ludmila Hovorková, pokladní

Kontrolní a revizní zpráva za rok 2010

Ke dni 21. února 2011 byla provedena kontrola hospodaření Společnosti ochránců památek ve východních Čechách se sídlem v Hradci Králové za rok 2010.

Byla provedena kontrola následujících ekonomických dokladů:

- výpisy z účtu č. 1016000618 vedeného u Raiffesen Bank č. 1 – 12
- příjmové pokladní doklady č. 1 – 65
- výdajové pokladní doklady č. 1 – 68
- peněžní deník za dobu od 5. 1. do 31. 12 2010
- faktury přijaté čísla 1 - 26 včetně soupisu
- faktury vydané čísla 1 - 25 včetně soupisu

Revizní komise konstatuje, že v hospodaření a vedení povinných dokladů nebyly shledány žádné závady.

V Hradci Králové 21. února 2011

za revizní komisi Ing. Libor Pospíšil

Usnesení XXII. sněmu

XXII. sněm schvaluje:

- výroční zprávu o činnosti za období od XXI. sněmu, tj. od 17. 4. 2010, přednesenou předsedou Společnosti;
- zprávu o hospodaření za rok 2010, přednesenou pokladníkem Společnosti;
- revizní zprávu o kontrole hospodaření, přednesenou členem revizní komise;
- volbu nového výboru Společnosti ve složení: předseda Rudolf Khol, místopředseda PhDr. Jiří Němeček, místopředseda Ing. Robert Müller, pokladník Monika Ficková, Pavel Bareš, MVDr. Miloš Gerstner, Ing. Josef Havrda, RNDr. Daniel Jezbera, Ing. Petr Nožička, Edita Šebestová, PhDr. Ludmila Žlábková;
- volbu členů revizní komise Společnosti ve složení: Ing. Libor Pospíšil, Iva Fibigrová, MUDr. Olga Procházková;
- roční členské příspěvky v minimální výši 200,- Kč a v minimální výši 100,- Kč pro studenty a pobíratele důchodu, a to s účinností od 1. 1. 2012.

XXII. sněm zavazuje a žádá členy Společnosti:

- získávat zájemce z řad občanů i mládeže o členství a činnost ve Společnosti a trvale rozšiřovat členskou základnu;
- propagovat vhodnými způsoby a dle vlastních možností a příležitostí činnost Společnosti;
- přispívat do bulletinu Zpravodaj články s tematikou ochrany a historie památek, především z vlastního regionu, využívat při tom zkušeností z vlastního oboru, případně informovat o stavu památek, o jejich akutním ohrožení v místě bydliště či v nejbližším okolí;
- přispívat na webové stránky Společnosti příspěvky z dění v oblasti památkové péče;
- navazovat spolupráci s ostatními občanskými sdruženími a neziskovými organizacemi, jejichž zájmy se dotýkají památkové péče, včetně odborných pracovišť státní památkové péče, dále se školami, státní správou a samosprávou;
- navázat a prohloubit spolupráci s občanským sdružením Villa Nova Uhřínov, centrum experimentální archeologie a ekologické výchovy;
- propagovat a dle možností též zajišťovat prodej publikací vydávaných nakladatelstvím Společnosti Balustráda, a tím posilovat finanční situaci Společnosti. Získané prostředky využívat k rozšiřování činnosti jak v publikační činnosti, tak při záchraně památek.

XXII. sněm ukládá Společnosti:

A) v publikační a osvětové činnosti:

- vydávat ve čtvrtletních intervalech bulletin Zpravodaj; ve spolupráci s občanským sdružením Klub českých turistů a Spolek za staré město Hradec Králové žádat Královéhradecký kraj o grant na vydávání Zpravodaje;
- vydat odbornou publikaci o životě a tvorbě sochaře Josefa Škody;
- opakovaně navrhovat obnovu fasády nárožního domu v ulici Bratří Čapků a Bidlově. Objekt je první realizovanou prací Josefa Gočára v Hradci Králové;
- v případě dostatečného zájmu zorganizovat v podzimním období jednodenní, případně dvoudenní exkurzi do Wroclawi; připravit tradiční předvánoční výlet;
- připravit tematickou výstavu pohlednic, např. malíři na pohlednicích (architektura, příp. etnografické náměty), a vystavit ji v některém z výstavních prostorů v Hradci Králové;
- podporovat aktivní působení Společnosti i jednotlivých členů proti neuváženým zásahům do památek či jejich okolí i případům, které evidentně památky poškozují;
- fotograficky dokumentovat doklady lidové architektury v Hradci Králové, zejména s důrazem na zděné klasicistní štíty;
- pokračovat v projektu realizace turistické naučné stezky po stopách zaniklých kostelů na území města Hradec Králové, a to ve spolupráci s městem Hradec Králové a občanským sdružením Katedrála 2008.

B) na úseku aktivní péče o památky:

- pokračovat ve spolupráci se Střední průmyslovou školou kamenickou a sochařskou Hořice a navrhovat obnovu drobných památek, jež nejsou vedeny v ústřední evidenci a chráněny podle zákona, jako maturitní práce restaurátorské třídy;
- ve spolupráci s majiteli hradu Frymburk se nadále podílet na obnově této památky, a to brigádnickou činností, pokračováním sbírky na záchranu hradu (stav sbírky pololetně kontrolovat);
- pokračovat v přípravě projektu rekonstrukce a využití dochovaných suterénních prostor tří zbořených domů v prostoru Kozinky v Hradci Králové;
- ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Muzeem východních Čech, Univerzitou Hradec Králové a Střední průmyslovou školou stavební v Hradci Králové participovat na novém projektu Obnova Císařské cesty v Hradci Králové;
- podílet se nadále brigádnicky na záchraně historické lidové architektury – Fajfrový hospody v Záměli;
- pokračovat v brigádnické pomoci v Podorlickém skanzenu v Krňovicích.

ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI:

AKCE V ZÁMĚLI. Bohatý program v zámělské hospodě pokračuje 27. května akcí Setkání sousedů, dne 18. června tu oslaví stoleté výročí zámělské školy. Kdo by rád pomohl se záchranou hostince, pak se může zúčastnit některé z brigád na objektu. Konají se ve dnech 11. až 12. června, 18. až 19. června a 9. až 10. července 2011. Více najdete na stánkách www.mavlast.eu.

UNIVERZITA PARDUBICE: ARTEFAKT 2010. Restaurátorské práce v regionu Kutná Hora. Galerie Univerzity Pardubice v dubnu a květnu vystavuje expozici Artefakt 2010, představující restaurátorské práce realizované v kutnohorském regionu. Cílem je seznámení návštěvníků s vybranými památkami a procesem jejich obnovy. Restaurování začíná důkladným poznáním památky a její hodnoty a pokračuje stanovením koncepce její obnovy. Proces je završen vlastním provedením restaurátorského zákroku a jeho dokumentací. Expozice - představuje jak restaurátorské zásahy na různých artefaktech (knižní vazby, dokumenty, oltářní obrazy, nástěnné malby, kamenné plastiky či architektonické články), tak i celkovou revitalizaci interiéru sakrální stavby.

Výstava je přístupná od 7. dubna do 31. května, denně mimo neděli 8-20 hodin, v pátek 8-18 hodin a v sobotu 8-12 hodin. Výstavu, seznamující s díly restaurátorů Jakuba a Kateřina Ďoubalových, Jaroslava J. Alta a Jana Vojtěchovského, připravila Fakulta restaurování ve spolupráce s občanským sdružením Arte-fakt, sdružením pro ochranu památek.

FOTOGRAFIE OLGY HAVLOVÉ V ČASTOLOVICÍCH. Letošní sezonu zahájil o Velikonocích zámek v Častolovicích. Zpřístupněn byl nejen prohlídkový okruh, ale i nová výstava. Ta aktuální je věnována Olze Havlové a jejímu působení pro Výbor dobré vůle – Nadaci Olgy Havlové. Výstava byla připravena v rámci oslav 20. výročí založení nadace. Třiatřicet uměleckých fotografií z počátků činnosti nadace pořídili fotografové: Ondřej Němec, Přemysl Fialka, Gabriela Čapková, Zdeněk Chrapek a další. Výstava v zámecké galerii potrvá do 31. května.

„Chtěli jsme oživit památku zakladatelky naší nadace a zároveň připomenout počátky zásadních změn v péči o lidi se zdravotním postižením, seniory a nemocné, které nastaly po roce 1989,“ uvedla MUDr. Milena Černá, ředitelka Nadace Olgy Havlové. „Byla to Olga Havlová, která mne přesvědčila, abych se vrátila na Zámek Častolovice a pracovala na jeho oživení,“ doplnila Diana Sternbergová, majitelka zámku Častolovice.

Vystavené fotografie zobrazují počátky Výboru dobré vůle, setkání paní Olgy s dětmi a dospělými se zdravotním postižením, ale také se spřízněnými osobnostmi, např. s princeznou Dianou, hercem Alainem Delonem či španělskou princeznou Kristýnou. Další fotografie zachycují prostředí tehdejších psychiatrických léčeben a ústavů sociální péče.

Jarní akce v Záměli

Zámělské Putování ke studánkám se konalo již po deváté.

Tradiční setkání chasy a poutníků začalo v neděli 1. května v Záměli pod Voraňskou lípou, kde zazněly lidové písničky minulého století. Chasník vysvětlil, proč se tady mládež schází a přivítal poutníky. Nato průvodem za zpěvu písní všichni pokračovali ke studánce Panny Marie Pomocné do obecního lesa. Děvčata za zpěvu Mariánských písní studánku vyčistila, aby pramen studánky mohl být odemčen klíčem, který cestou nesla družička na slavnostní podušce. Vodník Floriánek se svou milou Adélkou naléval přítomným "vodu" ze džbánku, podávaly se koláče i preclíky, razítkovaly pohlednice. Program zpestřil zpěv a hra na kytaru dua Davida a Míly. Na zpáteční cestě u soukromého rybníčku byla k vidění i slyšení Rusalka se známou árií ze stejnojmenné opery. Pouť končila na hřišti u studánky hastrmanky Manky, kde měli hasiči připraveno občerstvení.

Pochod přes Tři hrady.

V prostorách hostince jsme již potřetí přivítali na kontrolním stanovišti účastníky Pochodu přes tři hrady. Letos jich bylo požehnaně - přes 2150 registrovaných a do neregistrovaných by se nějaká ta stovka taky vešla. Pro děti i rodiče jsme připravili Floriánkův okruh, na jehož začátku děti po registraci dostaly mapku a instrukce. Na prvním stanovišti na ně čekala mlynářka s krajánkem, který dával úkol vážit mouku na váze decimálce. Děti s nadšením zkoušely závaží a úkol si užívaly. Cestou k lávce s vodníkem měly děti možnost vidět a postupně očesávat lízátkový strom. Nechyběl ani živý vodník Floriánek se svojí milou Adélkou. U nich děti házely mince žabce ve vodě. O něco dále na cestě potkaly krajánka a lovily ryby v umělém rybníku. Floriánkovu stezku zakončila pohádková babička, která děti vyzkoušela, co všechno si z putování pamatují a za odměnu rozdávala pohádku o Floriánkovi. Cestou ještě mohly vyzkoušet geokešing – hledání pokladů – probíhala zde jeho výuka, nebo běhat orientační běh.

Akce se konaly za podpory Fondu T-Mobile, Královéhradeckého kraje a sdružení AR20.

Robert Müller

Rudolf Khol:

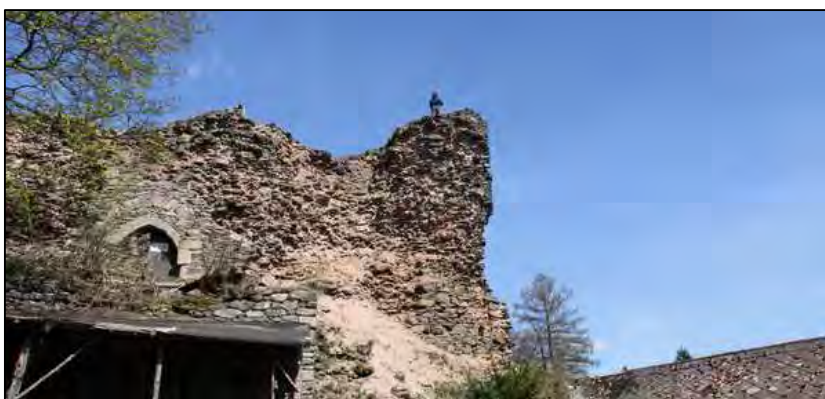
První spolupráce s novými majiteli hradu Frymburk

Již čtvrtým rokem pokračuje aktivita naší Společnosti při záchraně hradu Frymburk u Nového Hrádku. Od začátku naší snahy došlo k několika zásadním změnám. Tou největší je skutečnost, že na sklonku loňského roku hrad změnil majitele. Naše aktivita tím však nekončí. Naopak vše nasvědčuje tomu, že spolupráce našeho sdružení s novými hradními pány, rodinou Kahounových, bude pozitivní pro obě strany a přínosná především pro záchranu této památky.

Ve dnech 16. a 17. dubna jsme na hradě zorganizovali již desátou brigádnickou akci. Členové Společnosti provedli jarní úklid areálu hradu, opravu poničeného schodiště a také pomohli s revitalizací ovocného sadu pod hradem. Na tuto brigádnickou akci za námi opět zavítal Spolek hradu Jenčov (ze středních Čech). Na tomto místě bych si dovilil malou odbočku. Spolek hradu Jenčov pořádá již třináctým rokem kulturní akci, která nese název Bělečské pŭtky a šarvátky. Uskuteční se v sobotu 11. června v obci Běleč nedaleko Berouna (více na internetových stránkách www.jencov.estranky.cz). Pokud máte zájem, přijedte podpořit tuto partu nadšenců, která se ve svém volném čase také věnuje záchraně našeho kulturního dědictví. Všichni jste srdečně zváni.

A nyní zpět na Frymburk. Na dubnové brigádě bylo zároveň zrealizováno i geodetické zaměření horního hradu. To bude následně použito při zpracování stavebně historického průzkumu hradu a také k přípravě projektu záchrany hradu. Po celou dobu brigády naši členové využívali pohostinnosti majitelů hradu, kteří jim poskytli ubytování i občerstvení. V této fázi je vyřizována nezbytná dokumentace a na to pak bude navazovat květnová brigáda. Ta by měla být zaměřena na zahájení záchranného archeologického průzkumu u jihozápadního nároží hradu. Průzkum povede Mgr. Bohumír Dragoun, který byl hostem na březnovém sněmu naší Společnosti. Tato květnová akce bude zároveň spojena i s otevřením hradu pro veřejnost u příležitosti tradičního pochodu *Hrádouská vařečka*. Je v plánu postavení informačního stánku s propagačními materiály, turistickým razítkem a prodejem výroční turistické známky 100 let odboru KČT Hradec Králové.

Na konci měsíce března uběhl také jeden rok od vyhlášení veřejné sbírky na záchranu hradu Frymburk. Průběžný stav konta činí 14.645 Kč. Pokud máte zájem, přispějte jakoukoliv částkou na tento účet: 5170432001/5500. Veškeré finanční prostředky budou použity na záchranu hradu!

**Zaměření hradu
Frymburk dne 16.
až 17. dubna 2011.**

Zemřel historik a archivář PhDr. Ladislav Hladký, CSc.

Náhle a nečekaně ve věku nedožitých 69 let zemřel v Hronově 25. února 2011, mj. člen Společnosti ochránců památek ve východních Čechách, PhDr. Ladislav Hladký, CSc.

Narodil se v moravských Ivančicích, po maturitě na tamějším gymnáziu se zapsal na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde v roce 1964 promoval v oborech čeština - dějepis. Po krátkém působení v treboňském státním archivu jej jeho manželka přivedla do jejího bydliště - do kraje Aloise Jiráska a Boženy Němcové. Když se v roce 1967 profesionalizovalo dobrušské Městské muzeum, stal se jeho prvním ředitelem. Tehdy čerstvý doktor filozofie (PhDr.) začínal svoji muzejnickou dráhu ještě ve staré muzejní budově na Šubertově náměstí čp. 53.

Dobruška jej, jako město bohaté na historické tradice, přivedla ke studiu regionálních dějin národního obrození a Orlických hor a Podorlicka. Řadu svých prací v době svého života pak věnoval přímo dobrušské a hronovské historii. Obtížné každodenní dojíždění z Hronova jej v roce 1972 přivedlo do Jiráskova muzea v Hronově. Protože se však Hladký angažoval (spolu s prom. hist. Václavem Matoušem) v obrodném procesu let 1968-1969, dopadlo normalizační kladivo i na něho. V roce 1973 byl vyhozen z práce a po několika přechodných zaměstnáních mu bylo umožněno pracovat v podnikovém archivu n. p. Tepna v Náchodě. Zde se jeho profesionální zájem upnul k regionálním dějinám textilnictví naší oblasti, ze kterých výtěžil řadu objevených a nově pojatých statí. V posledních letech se také věnoval dějinám příhraničního Kladska a nově heraldice, sfragistice a vexilologii (znaky a erby, pečeti a vlajky či prapory měst a obcí). Jeho odborná bibliografie čítá na 300 článků a studií a řadu samostatných tisků.

Po Listopadu 1989 bylo Hladkému umožněno dokončit přerušenu vědeckou aspiranturu a v roce 1994 získal hodnost kandidáta historických věd. V této době již pracuje jako historik v Okresním muzeu v Náchodě jako zástupce ředitele. Až do současnosti se podílel na řadě regionálně - historických aktivit, připravovaného sborníku k jeho sedmdesátinám se však již nedožil.

Láďu Hladkého jsem znal od roku 1967, kdy jsem se jako elév a zájemce o dobrušskou historii s ním poprvé setkal. V polovině první dekády třetího tisíciletí jsem jej přivedl do Společnosti ochránců památek ve východních Čechách, když s jejími členy již předtím absolvoval několik výletů a podílel se se svými tipy například na přípravě fotografické výstavy u příležitosti prvního ročníku konference *Kulturní dědictví v současnosti* v roce 2003.

Josef Ptáček

Ludmila Žlábková:

Kauza vila Anička v Hradci Králové pokračuje, došlo k demolici protilehlé vily čp. 731

V sobotu 19. března obdrželi novináři v hradeckých médiích následující tiskovou zprávu:

„Nové centrum služeb pojišťovny Generali naproti vile Anička nabídne Hradečanům až 100 nových pracovních míst

Pojišťovna Generali dnes zahájí první etapu realizace projektu nového centra služeb, které vyroste na nároží křižovatky ulic Gočárova a Sřtelecká v Hradci Králové. Související demoliční a stavební práce se nijak nedotknou vily Anička. Po plánovaném dokončení výstavby v prosinci 2012 se do nových prostor přesune oblastní ředitelství pojišťovny Generali a její nové útvary. Díky tomu vznikne v Hradci Králové až 100 nových pracovních míst. Kompletní realizace projektu bude svěřena místním firmám. Celková investice v přibližné výši 80 milionů korun tak přímo i nepřímopodpoří další rozvoj města i celého regionu.

Stavební práce začnou v sobotu 19. března. Nezbytná demolice objektu čp. 731 na Gočárově třídě bude provedena na základě Rozhodnutí o odstranění stavby z roku 2007 a za dodržení všech bezpečnostních předpisů hradeckou stavební firmou. Na místě původního objektu vyroste nové centrum služeb, které bude řešeno jako nízkoenergetická budova. Pro co největší úsporu energie bude mít její plášť zdvojenou fasádou. Pro vytápění a klimatizaci budou sloužit rekuperační jednotky v kombinaci s tepelnými čerpadly. Autory projektu jsou královéhradečtí architekti ing. arch. Toman a Michal Sedláček, kteří při zpracování projektu vycházeli z místní znalosti a odkazu tvůrce urbanistického konceptu města Hradce Králové architekta Josefa Gočára.”

Jak je v této zprávě zmíněno, ve stejnou dobu začaly demoliční práce na vile čp. 731, která během několika dnů zmizela z povrchu zemského.

O demolici vily informovaly regionální tiskoviny. Bohužel z textu článků vyplývá, že se Generali možná stále nevzdala záměru nahradit Vilu Anička novostavbou. V deníku Právo (24. 3. 2011, s. 10) se například mluvčí pojišťovny Jiří Cívka vyhnul přímé odpovědi na otázku, zda někdy v budoucnosti bude Generali ještě usilovat o demolici památkově chráněné Aničky.

„Primárně se soustředíme na realizaci první etapy nového centra, které vyroste naproti vile. Současně je podáno nové územní rozhodnutí na dostavbu druhého objektu, pracovně nazvaného dostavba ulice Letců, které je objemově redukováno podle současné situace,“ prohlásil mluvčí.

Bourání jedné z vil ve Střelecké ulici nenechal nikoho z nás, kteří jsme se aktivně podíleli na záchraně vily Aničky, chladným a lhostejným, bohužel nebylo možné cokoli proti němu učinit. Na vilu byl už od roku 2007 vydán platný demoliční výměr. Stejně, jako měl být vydán na vilu Aničku. Tu zachránilo pouze podání návrhu na prohlášení za kulturní památku. Zvažovali jsme již tehdy, zda nežádat o zapsání do Ústředního seznamu kulturních památek i v případě vily čp. 731. Převážil však názor, že není smyslem Ústředního seznamu kulturních památek zapisovat do něho každou ohroženou stavbu, byť by měla svou kulturní, historickou, architektonickou či urbanistickou hodnotu. Prohlášení za památku má být ohodnocením širšího významu konkrétního objektu. Tak jako tomu je v případě vily Aničky, která není pouze stavbou, ale pro většinu Hradečanů i symbolem, orientačním bodem a podobně.

Tímto nechceme snižovat význam zbourané vily. Hodnota této stavby, podobně jako protilehlé vily Aničky, spočívá zejména v tom, že byly součástí širšího urbanistického celku, jakéhosi prstence vil, vyrostlého okolo bývalé hráze pevnostních kotlin. Tedy podél dnešní Střelecké ulice. Demolicí a následnou výstavbou nového objektu je autentická tvář této části města narušena.

Vzhledem k tomu, že občanská sdružení, působící v oblasti památkové péče nejsou (na rozdíl například od občanských sdružení v oblasti ochrany přírody) účastníky stavebního řízení, nemohli jsme vznášet žádné protesty či námítky. V současné době má investor platné stavební povolení, v nové výstavbě mu proto nic nebrání.

Vizualizace projektu Pojišťovny Generali na výstavbu nového centra služeb. Zdroj Pojišťovna Generali.

Hradec Králové zpracovává pasport uměleckých děl

Na dvě stovky uměleckých děl jsou rozesety na veřejných prostranstvích Hradce Králové. Plastiky, pomníky, kašny, pamětní desky, křížky, válečné památky či zvonice patří zhruba ze 70 procent městu. Zmapovat všechny tyto drobné památky a díla, zjistit jejich stav, hodnotu a majitele si dal za cíl odbor majetku královéhradeckého magistrátu. Vzniklý sumář bude podkladem pro rozhodování o prioritních opravách jednotlivých děl. Ne u všech památek je však známá jejich historie či původní podoba. Město by proto rádo zapojilo do této akce i hradeckou veřejnost, která by mohla poskytnutím informací či dobových fotografií významně pomoci.

„Víme, kde jaké památky jsou a komu patří, chceme ale zmapovat jejich stav a určit jejich uměleckou hodnotu. Velmi úzce v tomto směru spolupracujeme s odborem památkové péče a s odborem hlavního architekta,“ říká Ondřej Votroubek, vedoucí odboru správy majetku města. „Následně budou jednotlivé památky rozděleny do skupin podle nutnosti údržby a také dle možnosti čerpání financí na jejich údržbu – a to například z evropských fondů nebo z různých grantů,“ upřesnil záměr Votroubek. „Myslím si, že je to velmi důležitý krok k jejich záchraně. Pasport, který teď naše odbory dokončují, je jasným přehledným dokumentem, jehož součástí jsou aktuální fotografie,“ řekl náměstek primátora pro správu majetku a městské organizace Martin Soukup.

Přehledný soupis jednotlivých děl bude během několika týdnů zveřejněn na internetových stránkách města. *„Byli bychom rádi, kdyby nám občané pomohli zmapovat osudy těchto památek. Uvítáme jakékoliv zážitky, dobové fotografie a podobně, abychom se o jednotlivých dílech dozvěděli co nejvíce a mohli to veřejnosti prezentovat. Chtěli bychom zjistit historická data o všech památkách, například od kdy na daném místě jsou, kdo je tam stavěl a podobně, ne vždy to ale bude jednoduché. Uvítáme jakoukoliv informaci. Je také možné, že nevíme o všech památkách, které ve městě jsou. Pokud někdo zjistí, že nám v soupisu nějaká soška, kříž či jiná památka chybí, budeme rádi, když nás o tom občané budou informovat. Například prostřednictvím e-mailové adresy pamatky@mmhk.cz, aby byl seznam co nejucelenější,“ uvedl Ondřej Votroubek.*

Určitou zajímavostí je, že pasport zahrnuje i sochu Klementa Gottwalda. *„Tato socha je stále v Hradci Králové, nebyla totiž zlikvidována. Je teď umístěna na frontovém záložním stanovišti v Ruseku,“ podotkl Ivan Čakány, vedoucí magistrátního oddělení správy nebytových prostor a veřejných statků.*

Magdaléna Vlčková
tisková mluvčí Magistrátu města Hradec Králové

Josef Krám:

Rekonstrukce secesní fasády v Libli oceněna

Do úzkého finále v soutěži Fasáda roku 2010 byla v kategorii Rekonstrukce nominována mezi osm ze 177 děl oprava a záchrana secesní fasády bývalé školy v Libli na Rychnovsku. Komplexní rekonstrukce při respektování historické předlohy přesně obnovila původní styl a zachovala plasticitu fasády. V rámci stavebních prací byl zhotoven také provětrávaný sokl a odvlhčení spodní stavby, a tak tato dominantní stavba v podhůří Orlických hor osloví svou malebností a plastickou historickou fasádou s výraznými štukatérskými prvky.

Škola byla postavena roku 1909 v secesním slohu, výjimečnost podtrhuje i název *Jubilejní obecná škola císaře a krále Františka Josefa I.*

V provozu byla do roku 1960, poté se z ní stalo skladiště civilní obrany a budova chátrala. V roce 1990 se obec Libel osamostatnila a převzala stavbu do své péče. Starostka Božena Šedová se ocitla před rozhodnutím, zdali nepotřebnou a zpustlou školu zbořit nebo investovat do nákladné opravy. Obyvatelé se ale svého kulturního dědictví vzdát nechtěli a zvolili náročnější variantu. Demolice by znamenala nenahraditelnou škodu a festovní práce našich předků by tak přišla vniveč. V letech 1992 až 1995 prošla budova svou první rekonstrukcí, při které byla oprava historické fasády upozaděna. A tak na svou kompletní vnější obnovu, včetně detailů starobylých prvků, si bývalá škola musela počkat až do své druhé rekonstrukce v loňském roce.

Libel je vesnička s 34 trvale obydlenými domky a 114 obyvateli v podhůří Orlických hor. Jde o vesnici, kde lidé mimořádně drží pospolu, a jež je proto od roku 2003 nositelkou Modré stuhy, ocenění za společenský život v rámci soutěže Vesnice roku.

Radka Lomičková:

Mít vztah znamená neničit

Pro zájemce péče o památky by mohla být zajímavá informace o činnosti minimálně čtyř škol na území Východních Čech. Zapojily se do celorepublikového projektu *Kulturně historické dědictví a trvale udržitelný život místních komunit*, který se školami hledá cesty, jak využít kulturně historické dědictví a partnerskou spolupráci s mimoškolním prostředím. V průběhu jednotlivých školních projektů studenti sami v rámci svých možností pomáhají, hledají informace a předávají je dál, a to jak vrstevníkům, tak příbuzným nebo náhodným návštěvníkům oblastí. A hlavně: získávají k hmotnému či nehmotnému kulturnímu dědictví vztah, který mohou v budoucnu snadno rozvíjet.

Zmíněné projekty se zaměřily ve dvou případech na hradní lokality (Lanšperk a zaniklý hrad Zítkov u Chocně), krajkářskou tradici v Doudlebách nad Orlicí a nakonec krajinu Šporkova panství.

Školní projekty probíhaly od září do února letošního roku. Skupiny dětí zapojených do projektů nebyly nijak omezeny, někde se jednalo o paralelní třídy, jinde o dějepisný seminář. Na začátku mohl stát nadšený pedagog nebo naopak člověk z vnější instituce (muzeum, keramická dílna apod.), který přišel s tématem a společně se studenty jej začal rozvíjet a plánovat. Spolupráce s mimoškolním partnerem je velmi důležitá, protože tak má práce studentů přesah i mimo zdi jejich školy. A ukazuje se, že už nyní mohou být studenti potřební, ne až vyrostou a ukončí svoje vzdělání.

Základní škola Svatopluka Čecha v Chocni se rozhodla ve spolupráci především s Orlickým muzeem v Chocni objevovat hrad Zítkov, o jehož někdejší existenci žáci většinou netuší. Prostřednictvím projektu se měli seznámit s historií tohoto místa, s archeologickými nálezy, s prací archeologa, zúčastnit se povrchových sběrů a archeologické prospekce a provést muzejní evidenci 1. stupně. A výsledek? 17. ledna se v 17:00 konala v muzeu vernisáž výstavy, kterou připravili žáci sedmých tříd. Na úvod proběhly kratší prezentace, v nichž žáci vysvětlovali rodičům různá fakta ohledně Zítkova, např. jak vypadal, jak vypadá dnes. Poté byla otevřena stanoviště s hrami pro přítomné děti a spolužáky, na nichž tito mohli napodobovat archeology (předtím totiž sedmáci vyrobili napodobeninu středověké keramiky, kterou rozbili a schovali do písku), stavět hrad, prohlížet si zhotovené modely Zítkova z hlíny nebo herbáře zachycující flóru v okolí hradu. Nejvíce byli žáci pyšní na nalezenou ostruhu a množství očištěných střepů. (Jen podotýkám, že povrchový sběr i následné čištění probíhaly za přítomnosti a odborného dohledu archeologa.) Výstava trvala až do prvního únorového týdne a byla opravdu zážitkem. Očividně i pro žáky samotné, kteří by prý příští rok rádi pokračovali s dalšími zaniklými hrady.

Podobné téma si zvolili i v Dolní Dobrouči, kde je hrad dochovaný lépe. Funguje zde také Sbor pro záchranu hradu Lanšperk, který se uvolil spolu se zaměstnanci Městského muzea a Okresního archivu v Ústí nad Orlicí být žákům oporou. Ani tady nechyběla pečlivá příprava, sbírání informací či pověstí a samozřejmě den na Lanšperku, kde se žáci zapojili do úklidu. I oni seznámili své spolužáky a veřejnost s výstupy. Představení školního projektu se konalo v polovině února, nechyběla ani herecky ztvárněná pověst o hradu.

Další projekt studentů dvou tříd gymnázia ze Dvora Králové se zaměřil na přírodní dědictví. Úmyslně si nevybrali přímo hospital Kuks, který mnozí znají ze své průvodcovské činnosti. Vydávají se totiž za tajemstvím unikátní komponované krajiny Šporkova panství, jejími proměnami i vzájemnými vazbami. Jako prostředek si zvolili také film a přímo na Kuksu ztvárnili na reálném základě vymyšlené scénky ze Šporkova života. Jimi se pochlubili před celým gymnáziem v místním kině. Veřejnost je uvidí spolu se všemi výsledky práce či zdokumentovaným průběhem na prezentaci v místním muzeu v polovině března.

Nehmotné dědictví je zastoupeno v posledním projektu: Herdule a paličky. Žáci šesté třídy Základní školy v Doudlebách nad Orlicí nahlíželi spolu s krajkářkami a pracovníky Muzea Orlických hor tradici vamberecké krajky. Že se budou základní paličkovací techniku snažit ovládnout i kluci, to málokdo předpokládal. I tady si žáci vyhledávali nejrůznější informace, hovořili s krajkářkami o výrobě, technikách, zkušenostech, připravili pro své spolužáky projektový den, v rámci kterého se opět mimo jiné paličkovalo, navrhovalo nebo soutěžilo. Na sklonku listopadu pak v rámci adventních dílen proběhla výstava krajek, které zapůjčily současné i bývalé členky kroužku paličkování, jejich maminky a babičky a další krajkářky z Doudleb a blízkého okolí. O úspěšnosti svědčí hojná návštěvnost a spokojenost přítomných všech generací.

Podobné aktivity se samozřejmě konají i na jiných školách, a to i bez podpory z vnějšku. Většinou záleží na kantorovi, nakolik chce do výuky zapojovat obdobná témata. Existuje dokonce oficiální průřezové téma Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví, jehož cestou může vyučující s žáky jít. Na druhou stranu jsem chtěla ukázat, že je na místě iniciativa muzea, místního sdružení či jiné zájmové organizace, která přivádí žáky do reality. Spolupráce je mnohem víc než jednorázová návštěva muzea bez dalších souvislostí. Představuje náplň činnosti archeologa, muzejníka, památkáře či místního nadšence. Znalost těchto poměrů nejenže může pomoci k úctě podobným profesím a památkové péči obecně, ale také buduje základy vztahu k okolnímu světu, který je památkami plný. A je jen na našich dětech, co se jednou rozhodnou chránit.

(Bližší informace o projektu Kulturně historické dědictví a trvale udržitelný život místních komunit najdete na www.historickededictvi.com.)

ČLÁNKY:

Jiří Kvapil:

Muzeum Keltů v Dobšicích

Předpověď hlásila slunné počasí, proto jsem se rozhodl vyrazit na letošní první cykloturistický výlet do obce Dobšice. Mým koníčkem je poznávání památek a

zajímavých míst a s tím spojené sbírání turistických známek. Nedávné zařazení Keltského muzea v Dobšicích do číselného seznamu turistických známek s pořadovým číslem No. 1795 mě tedy vskutku lákalo.

Cestou tam jsem se zastavil u informační tabule v obci Choťovice, kde jsem se seznámil s historií obce. Také zde již bylo uvedeno dost informací o keltském osídlení z 5. až 1. století př. n. l. v

tomto kraji. Další cesta vedla k obci Žehuň a okolo místního sádkového rybníka. To jest necelé tři kilometry od cíle. Již tady jsem se telefonicky domlouval s paní Novotnou, která je autorkou keltské expozice v Dobšicích a zároveň také její průvodkyní. Ve 14 hodin jsem dorazil na místo a hned jsem byl vřele uvítán. Byl jsem překvapen ochotou a zapáleností paní Novotné. Vyslechl jsem zajímavý výklad a zároveň jsem vyzkoušel i něco z keltského způsobu života (mletí obilí) v období před naším letopočtem. Se zájmem jsem také poslouchal povídání o aktivitách místního spolku lidí, kteří se keltské historii výrazně věnují.

V průběhu výkladu jsem kladl různé otázky na věci, které mne zajímaly. Nejzajímavější byla informace, že nejbližšími příbuznými Keltů v dnešní době jsou Irové a že i ve značné části české populace koluje keltská krev. Další neméně zajímavá informace byla o vynalézavosti

Keltů v běžném životě. Různé pomůcky v zemědělství, tkalcovství, chovu dobytka a překvapivě i v tehdejší módě. Součástí výkladu byla i krátká patnáctiminutová videoprojekce o způsobu života tehdejšího keltského obyvatelstva. Na konci prohlídky došlo k debatě o dalším působení a propagaci tohoto muzea. Nabídl jsem možnost propagace letákovou formou na chlumecké základní škole a na oplátku jsem předal internetové stránky našeho sdružení, což bylo s povděkem přijato. Dále jsem ústně referoval o aktivitách našeho sdružení. Například o záchraně hradu Frymburk. Po téměř dvouhodinovém přívalu informací jsme se rozloučili. Turistickou známku, pohled a propagační leták jsem získal hned při vstupu. Na závěr jsem zhlédl repliku keltského oppida. Cesta nazpět utekla jako voda. Večer doma jsem si tedy mohl říct: „Stálo to za to“.

Dobšice jsou významným nalezištěm laténských hrobů v Polabí.

V roce 1899 západně od obce v místech, kde se kopal písek, našel Jan Hellich, zakladatel Polabského muzea v Poděbradech, rozsáhlé keltské pohřebiště s dvaceti sedmi hroby. Jejich stáří se datuje do 4. – 3. stol. před naším letopočtem. Předměty zde nalezené byly uloženy v Polabském muzeu v Poděbradech a v Národním muzeu v Praze. Nyní se některé exponáty vrátily zpět do Dobšic. V muzeu najdete figuríny muže-bojovníka a ženy z doby existence dobšického keltského pohřebiště. Z depozitáře Polabského muzea v Poděbradech jsou zapůjčeny nálezy předmětů, jako jsou zbraně, nádoby, náramky, ozdoby a jiné. Jsou zde nainstalována dvě funkční zařízení na mletí obilí (zrnotěrka a rotační mlýnek), které si budou moci návštěvníci vyzkoušet. Nechybí ani kostrový hrob, jenž dosud ležel v depozitáři Národního muzea v Praze. Muzeum je vybaveno interaktivní tabulí s naukovým programem o keltských řemeslech. Expozice pokračuje na dětském hřišti, které je postaveno ve stylu keltského oppida a slouží také jako malý skanzen. Zde si můžete za doprovodu průvodkyně prohlédnout keltského druida, obranné valy, palisády nebo keltskou polozemnici ve skutečné velikosti. Její model je umístěn v muzeu.

Otevírací doba muzea:

Denně 10:00–16:00 hodin nebo po telefonické dohodě (tel.: 723 364 350)

Kontakt:

Muzeum Keltů v Dobšicích, Dobšice 18, Žehuň 289 05

tel.: 723364350,325655219

E-mail: ou.dobsice@tiscali.cz

Josef Ptáček:

Proč se Hradečanům přezdívá Votroci

O tom, kdy a jak vzniklo hradecké oslovení *votrok*, existují různé dohady. Přitom například při fotbalových zápasech fanoušci skandují *Votroci do toho*, ale téměř nikdo z nich neví, proč toto zvolání existuje. Při excerpici starých královéhradeckých novin jsem narazil na článek L. Domečky (Kraj královéhradecký z 23. 5. 1936), který právě o tomto tématu pojednává.

„Hradecké oslovení *votrok* vzniklo někdy kolem polovice minulého (pozn. autora devatenáctého) století. Jak kdysi vypravoval řídící učitel ve Třebši Hugo Bayer, syn profesora hradeckého gymnasia, který se narodil před rokem 1850, žaloval kdosi kohosi pro urážku na cti, že ho nazval *votrokem*. To se rozneslo po městě a slovo *votrok* se pak ujalo a nepokládalo se více ani za urážku. ... Ale že oslovení hradecké *votrok* vzniklo z nějakého staršího soudního sporu, o tom svědčí i jiné pozdější vzpomínky: Choralistu Emanu Fialu žaloval kdosi, že ho poctil oslovením *votroku*. Při stání došlo ke smíru. Fiala poprosil svého protivníka asi těmito slovy: „*Ale di, votroku, snad bys mne nechtěl připravit do kriminálu.*“ Fiala vyslovil své *votroku* s takovou něhou, že soudce vynesl rozsudek osvobozující, ježto v Hradci Králové přezdívka *votroku* nemá urážlivého smyslu. Fiala prý pak soudci na to poděkoval: „*Děkujeme vám! Jste vy to ale votrok.*“ A toho *votroka* hlasově zbarvil tak, jakoby soudci připínal na prsa vyznamenání.

Také ze žertu žaloval řezník Hutla svého přítele řezníka Záknavského, že mu nadal *votroků*. Byl ovšem osvobozen. Mimo to se vypráví, že soudní sluha Mikula pro oslovení *votroku*, které pokládal za urážku, žaloval též Záknavského, že při jednom podobném sporu soudce osvobozující rozsudek odůvodnil tím, že urážkou by bylo, kdyby někdo někomu řekl *otroku*, ale že urážkou není, když ho po hradecku nazve *votrokem*. Dále, že při jednom sporu strany zastupovali hradečtí advokáti dr. Srdínko a dr. Heller. Mezi líčením, když obě strany byly neoblomné, naklonil se dr. Srdínko k Hellerovi a dosti hlasitě mu pošeptal: „*Jsou to votroci!*“ A to prý se po městě rozneslo a od té doby hradecký titul *votrok* se ujal.

...

A tak se stalo, že přezdívka ta v krátkém čase v celém hradeckém kraji rychle se rozšířila a že se nepovažovala a dosud nepovažuje za přezdívku (pozn. nadávku nebo urážku).“

DOKUMENTY:

TISKOVÁ ZPRÁVA

Putování po zaniklých středověkých kostelech a kláštorech v Hradci Králové

Součástí zahájení turistické sezony v Hradci Králové, které se uskuteční v pátek 1. dubna pod Bílou věží v historickém centru krajského města, bude uvedení projektu Putování po zaniklých hradeckých středověkých kostelech a kláštorech.

Myšlenka na realizaci tohoto projektu se zrodila ve Společnosti ochránců památek ve východních Čechách. K tomuto záměru se postupně připojili členové dalších sdružení a institucí: občanské sdružení Katedrála 2008 a Muzeum východních Čech v Hradci Králové. Finančně projekt podpořil Magistrát města Hradec Králové.

Cílem projektu je populární naučnou formou připomenout bývalé sakrální stavby, které byly v Hradci Králové v minulosti postaveny a které se však do dnešních dnů nedochovaly. Největší počet jich zanikl v souvislosti s husitskými válkami a později během budování královéhradecké vojenské pevnosti v druhé polovině 18. století.

Projekt je rozdělen do několika etap, jejichž hlavním výstupem by měla být naučná stezka, včetně pořízení a instalace památných kamenných umělecky zpracovaných fragmentů, trvale připomínající kontinuitu mezi zaniklými i současnými sakrálními stavbami.

Aktuální první etapa je završena vydáním publikace Putování po zaniklých hradeckých středověkých kostelech a kláštorech, jejíž slavnostní představení veřejnosti se uskuteční v rámci páteční akce u Bílé věže (1. dubna od 16 hodin). Autorem publikace je archeolog Muzea východních Čech Radek Bláha, hmotové rekonstrukce, které text brožury doplňují, připravil výtvarník Zdenek Bláha.

Od tohoto data bude současně zprovozněn na internetové adrese www.sopvc.cz informační portál věnovaný této problematice, a to ve dvou jazykových mutacích, česky a anglicky. Překlady do dalších jazyků budou postupně následovat. Mezi další objekty, které budou do konce letošního roku zpřístupněny v interaktivní mapě, budou i současné sakrální stavby a drobné památky na území města Hradec Králové.

OBSAH:

NĚKOLIK SLOV NA ÚVOD	2
INFORMACE Z VÝBORU SPOLEČNOSTI	4
lž: Uskutečnil se XXII. sněm	5
Výroční zpráva o činnosti	6
Pokladní zpráva o hospodaření za rok 2010	8
Kontrolní a revizní zpráva za rok 2010	8
Usnesení XXII. sněmu	9
ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI	11
Robert Müller: Jarní akce v Záměli	12
Rudolf Khol: První spolupráce s majiteli hradu Frymburk	13
Josef Ptáček: Zemřel historik Ladislav Hladký	15
Ludmila Žlábková: Kauza vila Anička pokračuje	16
Hradec Králové zpracovává pasport uměleckých děl	18
Josef Krám: Rekonstrukce secesní fasády v Libli oceněna	19
Radka Lomičková: Mít vztah znamená neničit	20
ČLÁNKY:	
Jiří Kvapil: Muzeum Keltů v Dobšicích	22
Josef Ptáček: Proč se Hradečanům přezdívá Votroci	24
DOKUMENTY:	
Putování po zaniklých kostelech	25

ZPRAVODAJ

VYDÁVÁ SPOLEČNOST OCHRÁNCŮ PAMÁTEK
VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH
ADRESA: ORLICKÉ NÁBŘ. 356/1, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ
REGISTROVÁNO VE SMYSLU ZÁKONA
POD REGISTRAČNÍM ČÍSLEM MK ČR E 11426

www.sopvc.cz

www.facebook.com/sopvc

e-mail: sopvc@seznam.cz

Vydání Zpravodaje podpořil Královéhradecký kraj